

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Ангел Маринов Петров,
преподавател в Катедрата по методика на ФСлФ –
СУ „Св. Климент Охридски”,

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ в СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ бр. 88 от 18.10.2024 г. по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език) за нуждите на ФКНФ

Със заповед № РД-38-664 от 18.10.2024 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски" съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ в СУ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език в дигитална среда – английски и турски език), обявен за нуждите на ФКНФ на СУ.

За участие в конкурса е подал документи един кандидат: проф. д.н. Данаил Кирилов Данов, преподавател във ФНОИ на СУ.

Представеният от проф. д.н. Данаил Данов комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ. Проф. д.н. Данаил Данов е приложил за участието си в конкурса общо 13 научни труда, от които 3 монографии (едната от тях е самостоятелен авторски труд, а в другите две колективни монографии кандидатът за професор е автор на отделни глави) и 10 статии (три от които в съавторство), публикувани в индексирани и реферирани научни издания. Пет от статиите са на български език, останалите - на английски език. Процедурни нарушения по подготовката на документите във връзка с участието в конкурса не са констатирани.

Водещ труд, представен сред приложените документи, е монографията „*Основи на медийната педагогика: пътеводител в света на дигиталната култура и нейните средства*“ (2023). В изследването задълбочено, целенасочено и с професионална вещина са анализирани следните важни аспекти на проучвания феномен: същност и функции на медийната педагогика като *наука*; медийната педагогика като *ключова компетентност* на подрастващите през 21-ви век; практики за прилагане в учебния процес на *дигитални медийни средства*; съвременни форми за *педагогическа подкрепа*; перспективи за засилване на *връзките между различни поколения* и др. Като централна идея в монографията изпъква разбирането на автора, че *медийната грамотност* на обучаваните лица, от една страна, помага да се намаляват рисковете, свързани с дигиталната комуникация, в която подрастващите всекидневно и повсеместно участват, а от друга страна, съдейства да се развиват творческите им способности чрез възможностите за положителни изживявания и за непрестанно обогатяващ се личностен, академичен и социален опит (с. 9).

Като важен *принос* на кандидата за професор към теорията и практиката на науките за езика и науките за образованието може да се определи *концептуализацията* на предметната област на науката *медийна педагогика* с нейните основни задачи: да се идентифицират медийните средства; да се определи спецификата на потребителските навици; да се

характеризират водещите признаци на потребителско поведение; да се овладеят умения за оценяване на достоверността на медийната информация; да се формулират правила за използване на различни медийни средства; да се анализират възможностите на различни медийни дигитални „инструменти“ за обучение, възпитание и учене през целия живот (с. 17). Убедително с помощта на сериозна аргументация от теоретични постановки и от идеи, родени в педагогическата практика, в анализирания труд е обоснована основната теза на автора – медийната педагогика с нейните образователни проекции в конкретни учебни ситуации осигурява развиване и усъвършенстване на медийна грамотност у учениците, компетентност, която е нужна на съвременните млади хора, за да бъдат активни потребители на дигитално медийно съдържание, като познават неговите форми, ефекти и послания и притежават умения за критическо мислене, което не позволява недобросъвестни внушения и манипулации.

Проблемите от разглежданата монография, които са ядро в цялостната научноизследователска дейност на проф. д.н. Данаил Данов, намират също така сериозно отражение в работата му по различни национални и международни изследователски проекти. Те са и своеобразен център в серия от лекционни курсове, които авторът от години успешно води сред студенти от ФНОИ, ФЖМК и ФКНФ на СУ в рамките на дисциплините: „Медийна педагогика“, „Приобщаващо образование“, „Медийна и информационна грамотност“ и др. Творческият и преподавателският професионален път на кандидата за професор дават основания да се твърди, че той притежава капацитет, теоретична широта на научното мислене и практически умения за популяризация на собствените си идеи, т.е. качества, които осигуряват възможности за концептуализиране на креативни методически системи по ЧЕО с теоретична, практикоприложна и прогностична стойност.

Изводът, който може да се направи, е, че анализираната монография е модерно написана книга, в която сполучливо се съчетават „дълбочината“ на научното изложение с прагматичния поглед на автора към проблемите на педагогическата практика с оглед на тяхната полезност както за подрастващите, така и за широк кръг от читатели, които се интересуват от проблемите на медийната педагогика като научна дисциплина и на образованието в дигитална среда като съвременна образователна перспектива.

Поради ограничения в обема на дискурсия тип „становище“ ще се спра само върху няколко от публикациите на кандидата за професор. Първата от тях е със заглавие *„Ролята на учителя за повишаване на ефективността на мултикултурната класна стая и подобряване на интеркултурната комуникация“* (2023). Концептивният апарат на текста се разпростира върху анализ и интерпретация на важни проблеми, отнасящи се до съвременната образователна действителност, и обхваща разсъждаване върху актуални педагогически проблеми като например следните: как чрез адекватни методически процедури да се съдейства за постигане на интеграция между хората; какви педагогически средства да се използват за възпитание в чувство на толерантност към различията в конкретни учебни комуникативни контексти; как да се внушава чрез образователни дейности усещане за солидарност, сътрудничество, сплотеност и кохерентност между представители на различни етнически и културно обусловени групи от лица в условията на обучение и на възпитание; защо и как трябва да се изразява положително отношение към човешките права на всеки участник в педагогическия дискурс, да се зачита неговата идентичност, достойнство и желание за самоопределение и др. Изводът, който авторът на статията прави, е релевантен за педагогиката и за методиката на чуждоезиковото обучение

– всички посочени характеристики на образователните процеси в мултикултурната класна стая са възможен обект на образователни въздействия, при които особено голяма и значима е ролята на преподавателя, неговият стил на преподаване и оценяване, добросъвестното му отношение към различните обучавани лица, личната му обаятелност при комуникиране с младите хора. Стойност на *принос*, демонстриран в анализирания текст, е представянето на разнообразни, апробирани в учебни дискурсни ситуации практики за управление на мултикултурната класна стая, както и препоръките за повишаване на квалификацията на учителите с оглед на изграждане у тях на компетентности, свързани с нагласите, възгледите и убежденията на децата.

Следващият текст, на който ще спра вниманието си в това становище, е със заглавие „*Мултикултурност, интеграционни образователни модели, интеркултурализъм*“ (2023). Прави впечатление прецизността на автора при изясняване на различия в тълкуването на близки (синонимни) по значение понятия, които обаче имат разграничителни смислови нюанси: *мултикултурализъм* – образователни практики, програми и материали, предназначени да осигуряват равно образование на деца от различни социокултурни групи (т.е. това, което е действащо в образователната практика); *интеркултурализъм* – условия за образование на малцинствени групи и принципи, на които следва да се подчиняват преподаването, ученето и оценяването в мултикултурна среда (т.е. онова, което е необходимо да се случи в образователната практика). Целият текст, който включва разнообразни информационни ядра като например следните: анализ на различни модели на интегриране; характеризирание на преимуществата и на недостатъците на различните модели; констатации защо моделът на интеркултурното образование е най-ефективен в съвременните социокултурни условия и пр., е написан от подчертано професионални оценителски позиции, при които ясно проличава личното експертно мнение на автора за ползите от предлагания образователен конструкт по отношение на същността и функциите на българското средно училище.

Третата статия, обект на разглеждане в настоящото становище, носи заглавие „*Положителна учебна среда за обучение по дигитална и медийна грамотност*“ (2024). Възгледите на автора, представени в този текст, допълват и доразвиват идеите му в текстове от предишни периоди на научни търсения и на задълбочена изследователска дейност. Тук акцент е поставен върху педагогическия анализ на образователни феномени като активно учене, доверие между участниците в учебния процес; отношение към обучаваните лица от страна на преподавателите – всички те да са ценени, подкрепяни, уважавани, мотивирани и стимулирани за учебна работа. Като *принос* към теорията и практиката на образователните процеси в текста се отличава концептуализирането на подходите, методите и средствата за създаване на положителна учебна среда – наличие на спираловидна учебна програма; провеждане на смесено обучение – с класически педагогически средства и с използване на медии; прилагане на онлайн обучение; обучение, базирано на игри, и др.

Материалите, с които проф. д.н. Данаил Кирилов Данов участва в конкурса за професор, притежават *оригинални научни приноси*, основните от които отбелязах в хода на настоящото изложение.

Заклучение:

Документите и материалите, представени от проф. д.н. Данаил Кирилов Данов, отговарят на всички законови изисквания. Кандидатът за професор разполага с достатъчен

брой научни трудове. В работите на кандидата има оригинални научни приноси. Теоретичните му разработки притежават практическа приложимост.

След запознаване с представените за конкурса научни трудове и анализ на тяхната значимост намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на ФКНФ - СУ да избере проф. д.н. Данаил Кирилов Данов на академичната длъжност 'професор' в СУ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по чужд език – английски и турски език).

10.01.2025 г.

.....
(проф. д-р А. Петров)